

Szczepański, Janusz

Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku

Rocznik Mazowiecki 10, 231-244

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA

Janusz Szczepański

Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusk

Przemiany społeczno-polityczne i gospodarcze, jakie mają miejsce w Polsce u schyłku XX w., stanowią impuls dla rozwoju przedsiębiorczości na różnorodnych płaszczyznach życia społecznego. Mogą one pozytywnie wpływać na wzrost dochodu narodowego i podniesienie poziomu życia mieszkańców III Rzeczypospolitej.

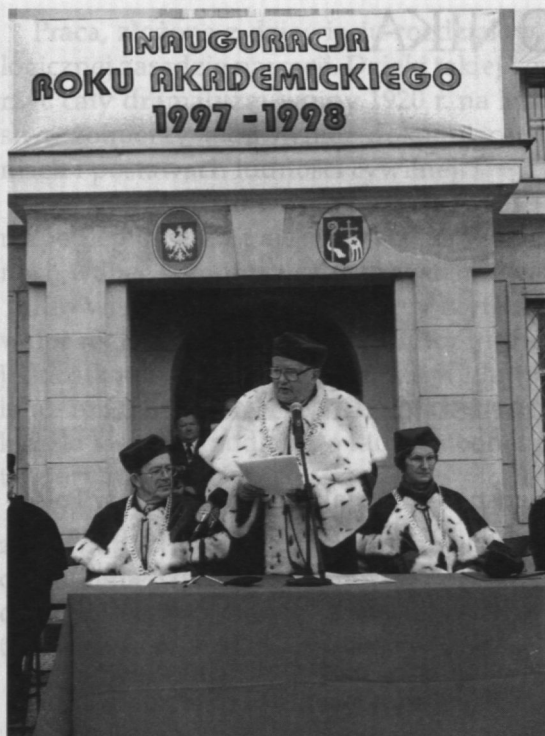
Aby ten trend mógł być stałym elementem życia społeczno-politycznego i gospodarczego, warunkiem *sine qua non* jest stały postęp w dziedzinie edukacji narodowej. Tylko światłe, wykształcone społeczeństwo będzie w stanie poprowadzić nasz kraj ku lepszej przyszłości w III Tysiącleciu.

Przed społeczeństwem III Rzeczypospolitej stają jeszcze inne wyzwania: wejście do struktur społeczno-gospodarczych Unii Europejskiej oraz struktur polityczno-militarnych NATO. Jedynie uniwersalnie wykształcone młode pokolenie Polaków może sprostać tym nowym wyzwaniom.

Wielką szansę na dynamiczne kształcenie kadr, dla poszczególnych szczebli nowej administracji, różnych dziedzin życia społeczno-politycznego i gospodarczego III Rzeczypospolitej, stanowią uczelnie niepaństwowe. Mogą one wspierać na tym polu uczelnie państwowe, w których niejednokrotnie stary, zbyt wolno reformowany system edukacyjny nie jest w stanie sprostać nowym wyzwaniom. Partnerem na tym polu dla uczelni państwowych mogą być jednakże jedynie najlepsze uczelnie niepaństwowe. Do nich można niewątpliwie zaliczyć Wyższą Szkołę Humanistyczną w Pułtusk.

Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusk jest największą uczelnią niepaństwową w Polsce i Europie Środkowowschodniej. W roku akademickim 1997/1998 naukę w Pułtusk rozpoczęło 10 tys. słuchaczy studiów stacjonarnych i zaocznych, pochodzących nie tylko z Mazowsza, ale także z różnych stron Polski.

O powodzeniu pułtuskiej uczelni decyduje przede wszystkim znakomita kadra wykładowców, znanych zarówno w kraju, jak i zagranicą. W WSH wykłada ponad 200 profesorów i doktorów habilitowanych, w tym kilkunastu członków Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności. Takiej ilości znakomitych wykładowców pułtuskiej WSH mogłaby pozazdrościć niejedna uczelnia państwowa w Polsce i Europie.

1. Przemówienie prof. dr. hab. Andrzeja Bartnickiego, rektora WSH, podczas inauguracji roku akademickiego 1997/1998. Obok prorektorzy: prof. dr. hab. Irena Szybiak i prof. dr. hab. Adam Koseski. Fot. H. Mazurek

iano: prof. dr. hab. Adama Koseskiego — historyka dziejów najnowszych i prof. dr. hab. Irenę Szybiak — historyka dziejów oświaty. W 1997 r. funkcje dziekanów poszczególnych wydziałów sprawują: historycznego — prof. dr. hab. Józef R. Szaflik, filologii polskiej — doc. dr. Janusz Rohoziński, pedagogicznego — prof. dr. hab. Elżbieta Karney, nauk politycznych — prof. dr. hab. Konstanty Wojtaszczyk, administracji — dr. Romuald Kraczkowski, ochrony środowiska — dr. Witold Lenart.

Po dwóch latach istnienia, 18 IX 1996 r., na podstawie uchwały Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, pułtuska uczelnia uzyskała uprawnienia magisterskie na następujących kierunkach: filologia polska, historia, nauki polityczne, pedagogika. Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku jest więc jedyną uczelnią niepaństwową w Polsce, która posiada uprawnienia magisterskie na czterech kierunkach studiów.

WSH została stworzona w niewielkim mieście, liczącym zaledwie 20 tys. mieszkańców, ale mającym wielkie, piękne tradycje oświatowe i kulturalne, sięgające XVI w. Tu przecież, w I połowie XVI stulecia, usiłowano utworzyć

Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku została utworzona w lipcu 1994 r. staraniem członków Akademickiego Towarzystwa Edukacyjno-Naukowego (ATENA), skupiającego w większości profesorów Uniwersytetu Warszawskiego. Jego prezesem jest prof. dr. hab. Bronisław Nowak, dyrektor Instytutu Historycznego UW.

Po uzyskaniu niezbędnych zezwoleń Ministra Edukacji Narodowej WSH została zarejestrowana 21 VII 1994 r. pod nr 43 jako uczelnia niepaństwowa, początkowo w roku 1994/1995 z trzema wydziałami: pedagogiczny, historyczny, filologii polskiej, a od roku 1995/1996 z trzema kolejnymi: administracji, nauk politycznych, ochrony środowiska.

Rektorem WSH został prof. dr. hab. Andrzej Bartnicki, znakomity znawca dziejów dyplomacji XIX-XX w., znany amerykańista, założyciel i pierwszy dyrektor Ośrodka Studiów Amerykańskich w Polsce. Na prorektorów powo-

ośrodek akademicki, równy Krakowowi i Poznaniowi. Gdy ten zamysł się nie powiódł, w pułtuskiej rezydencji biskupów płockich powstało słynne kolegium jezuickie, w którym kształciła się młodzież szlachecka z całej Rzeczypospolitej.

Pułtusk spełnia także inne warunki miasta akademickiego. Jest to miasto ładnie położone nad Narwią, na skraju Puszczy Białej — u bram „Zielonych Płuc Europy”, pełne zabytków. Ze względu na swe walory turystyczne Pułtusk stał się atrakcyjnym miejscem dla studiowania dla młodzieży z wielkich miast: zadymionych, pełnych zgiełku i gwaru. Warto też nadmienić, iż odległość z Pułtuska do Warszawy wynosi tylko 60 km.

W roku akademickim 1997/1998 pułtуска uczelnia prowadziła studia stacjonarne i zaoczne na następujących Wydziałach:

I. Administracji — specjalności: 1. administracja publiczna, 2. marketing i reklama.

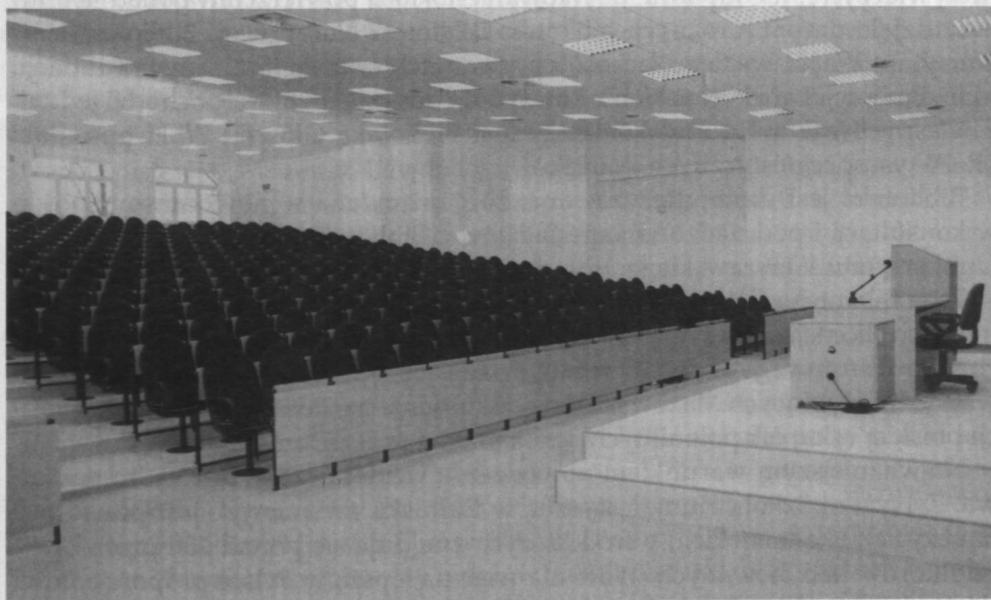
II. Filologii Polskiej — specjalności: 1. nauczycielska, 2. bibliotekoznawcza, 3. logopedyczna.

III. Historycznym — specjalności: 1. archeologiczna, 2. archiwalna, 3. nauczycielska.

IV. Nauk Politycznych — specjalności: 1. współczesne stosunki międzynarodowe, 2. amerykanistyka, 3. studia europejskie, 4. marketing i reklama.

V. Ochrony Środowiska — specjalności: 1. nauczycielska, 2. ekzarządzanie, 3. geograficzno-przestrzenna.

VI. Pedagogicznym — specjalności: 1. animacja społeczno-kulturalna, 2. doradztwo i polityka socjalna, 3. edukacja dorosłych, 4. edukacja plastyczna, 5. edukacja rewalidacyjna, 6. pedagogika społeczno-wychowawcza, 7. profilaktyka i resocjalizacja społeczna, 8. zarządzanie edukacją.

2. Fragment Audytorium Maximum WSH dla 500 studentów. Fot. H. Mazurek

WSH stwarza możliwość uzyskania drugiego dyplomu. Jest to zwłaszcza korzystne dla nauczycieli, którzy mogą uzyskać pełne kwalifikacje do nauczania dwóch przedmiotów.

Uwzględniając doświadczenia międzynarodowe, WSH w Pułtusku wprowadziła dwustopniowy system studiów: 3-letnie studia licencjackie i 2-letnie studia magisterskie. Jednocześnie absolwentom WSH z dyplomami licencjackimi stworzona została możliwość studiów magisterskich na drugim zbliżonym kierunku studiów, np. z dyplomem licencjackim Wydziału Administracji będzie można zdobyć dyplom magisterski na Wydziale Nauk Politycznych, specjalizując się w europejskiej administracji publicznej, lub uzyskać tytuł magisterski na specjalności marketing i reklama na Wydziale Pedagogicznym, na specjalności zarządzanie edukacją. Po otrzymaniu dyplomu na Wydziale Ochrony Środowiska możliwe będzie kontynuowanie studiów magisterskich na Wydziale Pedagogicznym o specjalności edukacja ekologiczna lub na Wydziale Nauk Politycznych o specjalności polityka ekologiczna.

Absolwenci wyższej uczelni, posiadający dwa dyplomy (licencjata na jednym kierunku studiów i magistra na innym), staną się, jak sądzić z doświadczeń krajów zachodnich, bardziej atrakcyjnymi kandydatami dla pracodawcy, aniżeli absolwenci legitymujący się dyplomami licencjackimi i magisterskimi otrzymanymi na tym samym kierunku studiów.

Od 1997 r. siedzibą Wyższej Szkoły Humanistycznej, obok Pułtuska, jest również Ciechanów. Znajduje się tu Wydział Ochrony Środowiska oraz Instytut Marketingu i Reklamy, a także Instytut Edukacji Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Wielką wagę WSH przykładła do rozwoju Biblioteki Głównej. Otwarto ją już w czerwcu 1995 r. dzięki pomocy władz miasta Pułtuska, które przekazały Uczelni w wieczyste, nieodpłatne użytkowanie lokal o powierzchni ponad 400 m² oraz dzięki darom z różnych bibliotek: Biblioteki Narodowej, Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, od osób prywatnych oraz zagranicznych fundacji, m.in. Fundacji Lanckorońskich z Londynu. Gros księgozbioru pochodzi jednak z własnych zakupów. Pod koniec 1997 r. Biblioteka Główna WSH posiadała ok. 70 tys. specjalistycznych książek.

Biblioteka jest skomputeryzowana, zorganizowana w nowoczesny sposób w konsultacji i pod nadzorem specjalistów z Biblioteki Narodowej i Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

Poza Biblioteką Główną WSH dobre warunki do przygotowania prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) stwarza zasób Pułtuskiego Oddziału Archiwum Państwowego m.st. Warszawy, składający się z cennych zespołów archiwalnych dotyczących Mazowsza oraz dokumentacja, ilustrująca dzieje emigracji polskiej i skupisk polonijnych, gromadzona przez Dom Polonii w Pułtusku.

Najważniejszym warunkiem powodzenia każdej uczelni jest kadra naukowa. Z Wyższą Szkołą Humanistyczną w Pułtusku związanych jest ponad 500 nauczycieli akademickich, wśród których znajduje się ponad 200 profesorów i doktorów habilitowanych. WSH ma więc najlepszą w Polsce proporcję ilości profesorów w stosunku do liczby studentów.

3. Fragment nowoczesnie urządzonego Centrum Nauki Języków Obcych w WSH.

Fot. H. Mazurek

Wśród wykładowców WSH w Pułtusku są profesorowie posiadający wielki autorytet zarówno w Polsce jak i zagranicą. Na kierunku historycznym wykładają prof. prof. Maria Bogucka, Aleksander Gieysztor, Jerzy Gąssowski, Bronisław Nowak, Jan Dziegielewski, Jarema Maciszewski, Antoni Mączak, Edward Potkowski, Izabella Rusinowa, Jan Tyszkiewicz, Tomasz Wituch; na pedagogicznym — prof. prof. Kalina Bartnicka, Tadeusz Bieńkowski, Brunon Hołyst, Czesław Kupisiewicz, Tadeusz Lewowicki, Józef Miąso, Wincenty Okoń. Wśród wykładowców filologii polskiej są profesorowie: Eugeniusz Czaplejewicz, Jerzy Porayski-Pomsta, Stanisław Siekierski, Teresa Smółkowa. Nauki polityczne studenci przyswajają sobie na wykładach prof. prof. Jana Ciechanowskiego, Stanisława Gebethnera, Krzysztofa Michałka, Akösa Engelmayera, Eugeniusza Zielińskiego.

Wzorem najlepszych uniwersytetów WSH w Pułtusku zaprasza na spotkania z młodzieżą akademicką wybitnych przedstawicieli świata nauki, kultury, kościoła, życia politycznego i gospodarczego. W WSH w Pułtusku gościli m.in.: Prezydent RP — Aleksander Kwaśniewski, prezes PSL, b. premier — Waldemar Pawlak, wicepremierzy i ministrowie finansów: prof. Leszek Balcerowicz i Grzegorz Kołodko, Minister Sprawiedliwości — prof. Leszek Kubicki, Minister Spraw Wewnętrznych — dr Zbigniew Siemiątkowski, b. Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego — dr Henryk Goryszewski, ordynariusz diecezji płockiej ks. bp dr Zygmunt Kamiński, ministrowie Edukacji Narodowej: prof. Hen-

ryk Samsonowicz i prof. Jerzy Wiatr. Spotkania te przynoszą bardzo wiele korzyści studentom, zwłaszcza słuchaczom Wydziału Nauk Politycznych.

Wielkie znaczenie władze WSH przywiązują do rozwoju współpracy międzynarodowej. Pułtуска uczelnia współpracuje z sześcioma zagranicznymi uczelniami i placówkami naukowymi: w Niemczech, Włoszech, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Danii, Izraelu. Podpisano porozumienia dotyczące wymiany profesorów, studentów, księgozbiorów, realizacji wspólnych planów badawczych, organizowania wspólnych konferencji naukowych.

Od 1 X 1995 r. w ramach WSH działa filia duńskiej fundacji edukacyjnej IUC-Europe pod nazwą IUC-POLAND. Oznacza to, że Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku stała się podmiotem dydaktyczno-naukowym w ramach międzynarodowej Federacji Domów Europy, Komisji Unii Europejskiej w Brukseli, Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska z siedzibą w Kopenhadze, Muzeum Holocaustu w Nowym Jorku, Amerykańskiego Forum Edukacji Globalnej.

Wyrazem uznania dla rosnącej międzynarodowej aktywności WSH w Pułtusku i dla jej rosnącej pozycji w kraju było przyznanie pułtuskiej uczelni grantu w wysokości 250 tys. dolarów w ramach programu TEMPUS. Dzięki temu pułtуска uczelnia będzie mogła wysłać pewną liczbę studentów na studia do Londynu i Kopenhagi, zgodnie z zawartymi umowami z uniwersytetami z tych miast. Program Tempus umożliwił także zakup najnowocześniejszych komputerów oraz najlepszego, jaki w tej chwili można kupić w Europie, laboratorium językowego. Sprowadzono także najnowszą literaturę do studiów

4. Jednym z wykładowców WSH jest znany polski historyk prof. dr hab. Aleksander Gieysztor. Fot. H. Mazurek

5. Obrady międzynarodowej konferencji *Polska — Wielka Brytania — Przeszłość — teraźniejszość — przyszłość* otworzył rektor WSH w Pułtusku prof. Andrzej Bartnicki. Od lewej: Christopher Hum — ambasador Wielkiej Brytanii w Polsce, prof. Jan Ciechanowski — dyrektor Centrum Studiów Europejskich WSH, prof. Aleksander Gieysztor, prof. Andrzej Bartnicki, Ryszard Stemplowski — ambasador RP w Londynie, sir Keith Morris — President of the Polish-British Council, prof. Antoni Mączak. Fot. H. Mazurek

europiejskich. WSH posiada więc najlepszy chyba w Polsce zbiór prac do studiów europejskich wydanych w ostatnich 2-3 latach. Dynamika zmian w Unii Europejskiej jest tak wielka, że publikacje na ten temat starzeją się już po 3-4 latach. Dlatego szczególnie w tej specjalności tak ważne są kontakty międzynarodowe.

Największe jednostki organizacyjne WSH w Pułtusku to: Centrum Studiów Europejskich, którego dyrektorem został prof. Jan Ciechanowski — jednocześnie profesor The Thames Valley University w Londynie. Utworzono także The International Institute of Regional and Local Studies. W skład Rady Dyrektorów tego Międzynarodowego Instytutu Badań Regionalnych i Lokalnych weszli: prof. Chung-Si Ahn (Seoul National University), prof. Samuel S. Eldersveld (University of Michigan, Ann Arbor), prof. Hans-Dieter Klingemann (Wissenschaftszentrum Berlin), dr Krzysztof Ostrowski (Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku), prof. Henry Teune (University of Pennsylvania).

Ostatnio WSH podpisała korzystną umowę o współpracy z Uniwersytetem w Hanoi, w rezultacie której w Pułtusku będzie się kształcić kilkuset studentów wietnamskich. Finalizowane są także rozmowy z Ben Gurion University z Izraela dotyczące wspólnej realizacji programów badawczych.

6. Wizyta Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego w WSH w Pułtusk 20 IV 1996 r.

Fot. H. Mazurek

Trwają rozmowy między WSH w Pułtusk a Indiana University (Bloomington, USA) w sprawie wspólnego organizowania w Pułtusk, już od 1997 r., Summer School — dla studentów polskich i amerykańskich.

W najbliższych latach WSH będzie organizatorem i współorganizatorem kolejnych międzynarodowych spotkań uczonych i studentów, w tym Światowego Kongresu Psychologów w 2000 r. Jednym z ważniejszych zamierzeń badawczych pułtuskiej uczelni będzie podjęcie wspólnie z Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku prac nad kilkutomowym dziełem: „Diecezja Płocka w dziejach Mazowsza, Polski, Europy”.

W celu uzyskania możliwie najwyższego poziomu nauczania języków obcych powołane zostało Centrum Nauczania Języków Obcych, dysponujące znakomitymi lektorami i najnowocześniejszym Laboratorium Językowym. Uniwersalność laboratorium polega m.in. na tym, że stwarza ono możliwość prezentacji materiału językowego za pomocą techniki multimedialnej. Najintensywniejsze nauczanie języków obcych prowadzone jest na Wydziale Nauk Politycznych, gdzie zajęcia z jednego języka studenci mają codziennie, a drugiego — trzy razy w tygodniu. Dla chętnych organizowane są specjalne, dodatkowe kursy językowe.

Każdy student może się nauczyć pracy z komputerem w nowocześnie wyposażonym Ośrodku Informatyki WSH. Uczelnia dysponuje dwiema pracowniami komputerowymi. Zajęcia są obowiązkowe lub fakultatywne.

Od początku istnienia WSH realizuje własne zadania badawcze. Dla historyków, historyków oświaty, wykładawców literatury zostały stworzone nowe możliwości badawcze w archiwach zagranicznych, dzięki podpisaniu umowy o współpracy z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych. Warto nadmienić, iż WSH w Pułtusku jest jedyną uczelnią w Polsce, która podpisała taką umowę. W ramach tej umowy wspólnie wydano kilka publikacji książkowych i zorganizowano kilka konferencji i sympozjów.

W latach 1995-1997 WSH w Pułtusku zorganizowała lub była współorganizatorem następujących konferencji naukowych:

1. *Kolegium jezuickie w Pułtusku. Ludzie i idee*. Konferencja międzynarodowa (1-2 VI 1995 r.).
2. *Wojna polsko-bolszewicka 1920 r. na Mazowszu*. Konferencja zorganizowana wspólnie z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych (18 VIII 1995 r.).
3. *Kościół i kultura*. Konferencja zorganizowana wspólnie z Wyższym Seminarium Duchownym w Płocku (22 IX 1995 r.).
4. *Reformy oświatowe na ziemiach polskich: XVI-XX w.* Konferencja międzynarodowa (14-16 XII 1995 r.).
5. *Heterogeniczność kultury. Poetyka i obraz świata*. Konferencja międzynarodowa (13-15 XII 1995 r.).
6. *Wieś — chłopcy — ruch ludowy na północnym Mazowszu w XX w.* (12-13 I 1996 r.).

7. Spotkanie prof. Leszka Balcerowicza ze studentami w czasie Centralnej Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie współczesnym, zorganizowanej przez WSH w Pułtusku. Od lewej: prof. A. K. Wojtaszczyk — dziekan Wydziału Nauk Politycznych WSH i przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Olimpiady, prof. L. Balcerowicz i prof. A. Bartnicki — rektor WSH. Fot. H. Mazurek

7. *Miasta i miasteczka na Mazowszu i Podlasiu. Formowanie się społeczności 1815-1945* (26 I 1996 r.).
8. *Poland — Great Britain and Europe. Past-present and Future* — (24-25 VI 1996 r.).
9. *Płońsk i Ziemia Płońska w XIX i XX w. na tle dziejów Mazowsza Północnego* (14-15 V 1997 r.)
10. *Wprowadzenie edukacji europejskiej w szkołach* (11-14 X 1997 r.).

Najwięcej satysfakcji władzom pułtuskiej uczelni dało zorganizowanie konferencji międzynarodowej *Polska — Wielka Brytania. Przeszłość — terażniejszość — przyszłość*, w której uczestniczyło wielu wybitnych przedstawicieli świata nauki i polityki, zarówno ze strony polskiej, jak i brytyjskiej. Wzięli w niej udział, między innymi: Christopher Hum — ambasador Wielkiej Brytanii w Warszawie, Ryszard Stemplowski — ambasador RP w Londynie, prof. Aleksander Gieysztor, prof. Jan Ciechanowski, prof. Antoni Mączak, Sir Keith Morris — President of the Polish-British Council (Londyn), Andrzej Olechowski — były minister Spraw Zagranicznych, Janusz Onyszkiewicz — minister Obrony Narodowej, Bolesław Sulik — przewodniczący Rady do Spraw Radiofonii i Telewizji, Stanisław Gebhardt, prof. Wojciech Lamentowicz.

Wszystkie materiały z konferencji zostały opublikowane lub znajdują się w druku. W latach 1995-1997 WSH wydała następujące publikacje:

8. Po podpisaniu umowy z Uniwersytetem w Hanoi, umożliwiającej kształcenie wietnamskich studentów w WSH w Pułtusku. Fot. H. Mazurek

1. J. Szczepański, *Wojna 1920 r. na Mazowszu i Podlasiu*, Warszawa-Pułtusk 1995;
2. B. Jakubowska, *Ruch ludowy wobec przeszłości narodowej (do 1939 r.)*, Warszawa 1995;
3. *Kresy, Syberia, literatura. Doświadczenia dialogu i uniwersalizmu*, pod red. E. Czaplejewicza i E. Kasperskiego, Warszawa 1995;
4. *Materiały do ćwiczeń z historii wychowania, cz. I*, Warszawa 1995;
5. *Polacy w Mołdawii*, Lublin 1995 (wspólnie z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim);
6. S. Kot, *Historia wychowania, t. I-II*, Warszawa 1995;
7. *Wojna polsko-bolszewicka 1920 r. na Mazowszu*, pod red. A. Koseskiego i J. Szczepańskiego, Pułtusk 1996;
8. *Heterogeniczność kultury. Poetyka i obraz świata*, Warszawa 1996;
9. *Kościół i kultura*, pod red. R. Jaworskiego i A. Koseskiego, Płock-Pułtusk 1996;
10. J. Gąsowski, *Indianie Ameryki Północnej od początku do końca XIX wieku*, Warszawa 1996;
11. R. Wroczyński, *Dzieje oświaty polskiej, t. I-II*, Warszawa 1996;
12. *Dokumenty i materiały z dziejów Polski (1864-1989)*, pod red. A. Koseskiego, J. R. Szaflika, R. Turkowskiego, t. I: 1864-1918, Pułtusk 1996;
13. R. Stemplowski, *Państwowy socjalizm w realnym kapitalizmie Chile w 1932 roku*, Warszawa 1996 (wspólnie z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego);
14. T. Kowalski, J. Szczepański, *Dzieje 13 Pułku Piechoty*, Warszawa-Pułtusk 1996;
15. *Wieś — chłopci — ruch ludowy na północnym Mazowszu w XX wieku*, pod red. A. Kołodziejczyka, Ciechanów-Pułtusk 1996;
16. *Materiały do ćwiczeń z historii wychowania*, pod red. A. Kołodziejczyka, cz. II, Warszawa 1996;
17. *Europa w Średniowieczu. Wybór źródeł do historii powszechnej Średniowiecza*, pod red. E. Potkowskiego, Pułtusk 1996;
18. J. Maciszewski, *Historia powszechna. Wiek Oświecenia*, Warszawa 1997;
19. Z. Leszczyński, *KPD/SPD 1946. Kontrowersje pół wieku później*, Pułtusk 1997;

9. Podpisanie umowy o współpracy naukowej WSH z rektorem The Open Global University w Mediolanie prof. J. R. Trivedi. Fot. H. Mazurek

20. M. Dąbrowski, *Literatura polska 1945-1995. Główne zjawiska*, Warszawa 1997;
 21. J. Szczepański, *Wojna 1920 roku w Ostrołęckiem*, Warszawa-Ostrołęka-Pułtusk 1997;
 22. *Historia Polski XIX-XX w., (1864-1989)*, pod red. A. Koseskiego, J. R. Szaflika, A. Szwarca, R. Turkowskiego, t. II: 1864-1918, Pułtusk 1997;
 23. *Historia powszechna 1789-1918, Wybór tekstów źródłowych*, pod red. L. Jaśkiewiczza, I. Rusinowej, T. Witucha, Pułtusk 1997;
 24. *Historia powszechna 1919-1991, Wybór tekstów źródłowych*, pod red. L. Mularskiej-Andziak, Pułtusk 1997;
 25. *Mazowsze Północne w XIX-XX wieku. Materiały źródłowe 1795-1956*, pod red. J. Szczepańskiego, Warszawa-Pułtusk 1997.

Warto dodać, że od niedawna WSH wydaje wspólnie z Instytutem Historii Polskiej Akademii Nauk najbardziej prestiżowe czasopismo poświęcone historii XX stulecia — „Dzieje Najnowsze”.

Osoby studiujące w Pułtusku spotkały się z wielką życzliwością ze strony władz miejskich i mieszkańców nadnarwiańskiego grodu, dla którego uczelnia jest czynnikiem stymulującym rozwój gospodarczy i kulturalny. Studenci WSH mają możliwość działalności w różnych organizacjach: m.in. w Samorządzie Studenckim, Akademickim Związku Sportowym, Stowarzyszeniu Katolickiej Młodzieży Akademickiej.

10. Jedna z wizyt w WSH w Pułtusku biskupa plockiego — ks. dr. Zygmunta Kamińskiego
 Fot. H. Mazurek

11. Oficjalną wizytę w WSH w Pułtusku złożył Bronisław Komorowski — poseł RP przewodniczący Sejmowej Komisji Obrony Narodowej (z prawej). Fot. H. Mazurek

Kulturalne spędzenie wolnego czasu umożliwia im Klub Studencki „FAN-HOP”. Słuchacze WSH o ambicjach artystycznych mogą spróbować własnych sił w teatrze akademickim, którym kierują znani aktorzy i reżyserzy Jan i Halina Machulscy oraz w studenckich teatrach „SZEPT” i „STRYCH”. Duże sukcesy odnosi chór akademicki WSH, występujący m.in. w uroczystościach inauguracji roku akademickiego. Do stałego kalendarza imprez weszły majowe juwenalia, w nadnarwiańskim grodzie nazwane „Pułtuskaliami”. Przedstawiciele Samorządu WSH uczestniczą we wszystkich naradach i konferencjach Międzyuczelnianego Niezależnego Stowarzyszenia Studentów Uczelni Niepaństwowych (MONSSUN). Jedną z takich konferencji odbyła się w Pułtusku.

Studenci z Pułtuska, jako jedyna reprezentacja uczelni niepaństwowych w Polsce, uczestniczą również w mistrzostwach uczelni państwowych i odnoszą sukcesy, głównie w grach zespołowych. Usytuowanie uczelni, w mieście położonym nad piękną rzeką Narwią, miało wpływ na założenie i szybki rozwój sekcji żeglarsko-kajakowej.

Młodzież studencka, zrzeszona w Stowarzyszeniu Katolickiej Młodzieży Akademickiej, poprzez uczestniczenie w wykładach, sympozjach, spotkaniach dyskusyjnych, rekolekcjach, pielgrzymkach przyswaja sobie i szerzy chrześcijańskie zasady etyczne dotyczące życia indywidualnego, rodzinnego, społecz-

nego i państwowego. Bierze czynny udział w samokształceniu. Jest też animatorem ruchu trzeźwości oraz ekologicznego. Stara się też przychodzić z pomocą ludziom starym, ubogim, a przede wszystkim biednym dzieciom.

Po trzech latach funkcjonowania pułtuska uczelnia osiągnęła stabilizację lokalową. We wrześniu 1995 r. do użytku studentów oddano pierwszy nowoczesny gmach o powierzchni ponad 1100 m² z 11 salami wykładowymi, klubem sportowym i urządzeniami dla niepełnosprawnych.

W 1997 r. Centrum Akademickie rozszerzyło się o oddany nowy gmach przy ul. Daszyńskiego o powierzchni 3100 m². Znajdują się w nim: Audytorium Maximum — aula dla 500 osób, trzy sale wykładowe — na 250 osób każda i jedna sala dla 170 osób, liczne sale seminaryjne oraz laboratorium języków obcych i sala komputerowa na 30 stanowisk.

Duża ilość studentów sprawiła, że WSH dzierżawi także (na okres 5 lat) sale wykładowe o łącznej powierzchni 130 m² w gmachu pułtuskich koszar oraz wynajmuje sale wykładowe na zajęcia dydaktyczne dla słuchaczy studiów zaocznych w pułtuskich szkołach średnich i podstawowych oraz w Miejskim Domu Kultury.

W marcu 1998 r. w Pułtusku rozpoczęła się budowa kolejnego nowoczesnego gmachu dydaktycznego oraz dużego domu akademickiego. Budowa obydwu obiektów ma być zakończona w końcu września 1998 r.

Szybki rozwój WSH i jej stabilizacja lokalowa mogły nastąpić dzięki wydatnej pomocy ze strony władz miasta Pułtuska: przewodniczącego Rady Miejskiej — mec. Ireneusza Purgacza i burmistrza Pułtuska — mgr Tadeusza Polaka.

Osiągnięcia pułtuskiej uczelni i jej znaczenie dla kształcenia kadr, dla rozwoju polskiej myśli naukowej są powszechnie znane i doceniane. W 1997 r. w rankingu wyższych uczelni w Polsce, państwowych i niepaństwowych, o profilu pedagogiczno-humanistycznym, Wyższa Szkoła Humanistyczna w Pułtusku zajęła pierwsze miejsce.